

RTJ 14 MITTETULUNDUSÜHINGUD JA SIHTASUTUSED
(muudetud 2016)

SISUKORD	paragrahvid
EESMÄRK JA KOOSTAMISE ALUSED	1-4
RAKENDUSALA	5
MÕISTED	6-8
RAAMATUPIDAMISE KORRALDAMINE	9-11
ARVESTUSPÕHIMÕTTED SPETSIIFILISTES VALDKONDADES	11-19
Tasud ühingu liikmetelt	12-14
Saadud annetused ja toetused	15-17
Jagatavad annetused ja toetused	18
Teenuste ja maksete vahendamine	19
KAJASTAMINE PÕHIARUANNETES	20-26
Bilanss	20-22
Tulude ja kulude aruanne	23
Rahavoogude aruanne	24-25
Netovara muutuste aruanne	26
JÕUSTUMINE	27-28
VÕRDLUS SME IFRS-IGA	29
LISA – TULUDE JA KULUDE ARUANDE KIRJETE SELGITUS	

EESMÄRK JA KOOSTAMISE ALUSED

1. Käesoleva Raamatupidamise Toimkonna juhendi RTJ 14 „Mittetulundusühingud ja sihtasutused” eesmärgiks on kirjeldada arvestuspõhimõtteid ja aruannete esitusviisi mittetulundusühingute ja sihtasutuste Eesti hea raamatupidamistava kohaselt koostatavates raamatupidamise aastaaruannetes. Eesti hea raamatupidamistava on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev raamatupidamistava, mille põhinõuded kehtestatakse raamatupidamise seadusega ning mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna juhendid.

2. SME IFRS on koostatud eelkõige äriühinguid silmas pidades ega reguleeri spetsiifiliselt mittetulundusühingute ja sihtasutuste arvestust ega aruandlust. Käesoleva juhendi RTJ 14 koostamisel on lähtutud üldistest SME IFRSis kirjeldatud põhimõtetest, rahvusvahelistest avaliku sektori raamatupidamise standarditest (IPSAS) ning võetud arvesse rahvusvahelist praktikat. Valdkondades, kus RTJ 14 ei täpsusta mingit spetsiifilist arvestusmeetodit, kuid see on reguleeritud SME IFRSis, on soovitatav lähtuda SME IFRSis kirjeldatud arvestusmeetodist.

3. Kasumiaruande skeemi valikul on tuginetud raamatupidamise seaduse paragrahv 18 lõikele 4, mille kohaselt tegevusaladel, kus see on põhjendatud majandustegevuse iseloomu tõttu, võib raamatupidamiskohustuslane kasutada seaduse lisades toodust erinevat kasumiaruande skeemi.

4. Raamatupidamise aruannete koostamisel tuleb lähtuda olulisuse printsiibist. Väheolulisi objekte võib arvestada ja aruannetes kajastada lihtsustatud viisil.

RAKENDUSALA

5. Raamatupidamise Toimkonna juhendit RTJ 14 „Mittetulundusühingud ja sihtasutused” tuleb rakendada mittetulundusühingute ja sihtasutuste raamatupidamise korraldamisel, arvestuspõhimõtete rakendamisel ja aruannete koostamisel Eesti hea raamatupidamistava kohaselt koostatavates raamatupidamise aastaaruannetes.

MÕISTED

6. Käesolevas juhendis kasutatakse mõisteid alljärgnevas tähenduses:

Mittetulundusühing on isikute ühendus, mille eesmärgiks või põhitegevuseks ei ole majandustegevuse kaudu kasumi teenimine ja mille kasumit võib kasutada üksnes põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks.

Sihtasutus on asutus, millel ei ole liikmeid ning mis on loodud vara valitsemiseks ja kasutamiseks põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks.

Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused – tasud, annetused ja toetused (kaasa arvatud valitsusepoolne abi), mida tuleb kasutada teatud kindla vara soetamiseks või konkreetse projekti finantseerimiseks.

Mitte-sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused – tasud, annetused ja toetused (kaasa arvatud valitsusepoolne abi), mille kasutamine ei ole püüratud ühegi kindla vara soetamisega või konkreetse projekti finantseerimisega.

7. Mittetulundusühinguid ja sihtasutusi iseloomustab asjaolu, et nende tulu võib kasutada üksnes nende põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks ning nende kasumit ei või jaotada liikmetele ega asutajatele.

8. Käesoleva juhendi mõistes loetakse mittetulundusühinguteks ka mittetulundusühistuid (näiteks aiandus-, suvila-, garaaži-, korteri-, elamu-, majaomanike ja muud mittetulundusühistud) ja usulisi ühendusi (kirikuid, kogudusi ja kloostreid). Mittetulundusühingute tegevust reguleerivad Eestis mittetulundusühingute seadus ning muud vastavat tegevusala reguleerivad õigusaktid (näiteks korteriühistuseadus). Sihtasutuste tegevust reguleerib sihtasutuste seadus.

RAAMATUPIDAMISE KORRALDAMINE JA ARVESTUSPÕHIMÕTETE VALIK

9. Mittetulundusühingud ja sihtasutused on raamatupidamiskohustuslased vastavalt raamatupidamise seaduse paragrahvile 2. Muuhulgas korraldavad mittetulundusühingud ja sihtasutused raamatupidamist lähtudes raamatupidamise seaduse paragrahvidest 4-12 (välja arvatud § 5.1) ja koostavad majandusaasta aruandeid lähtudes raamatupidamise seaduse paragrahvidest 13–26. Aruannete koostamise, kinnitamise ja auditeerimise protseduure reguleerivad lisaks raamatupidamise seadusele ka mittetulundusühingute seadus, sihtasutuste seadus ning muud vastavat tegevusala reguleerivad õigusaktid. Mittetulundusühingud ja sihtasutused on kohustatud koostama täismahus raamatupidamise aastaaruande nagu seda on kirjeldatud juhendi RTJ 2 paragrahvis 6.

10. Mittetulundusühingud ja sihtasutused lähtuvad arvestuspõhimõtete valikul ja aruannete koostamisel vastavates Raamatupidamise Toimkonna juhendites kirjeldatud põhimõtetest, välja arvatud juhul, kui käesolevas juhendis on sätestatud teisiti.

11. Enamikes arvestusvaldkondades lähtuvad mittetulundusühingud ja sihtasutused täpselt samasugustest arvestuspõhimõtetest nagu äriühingud. Selliseid arvestuspõhimõtteid on kirjeldatud Raamatupidamise Toimkonna juhendites. Käesolev juhend kirjeldab spetsiifiliste, põhiliselt mittetulundusühingutele ja sihtasutustele iseloomulike majandustehingute, nagu näiteks liikmemaksude, annetuste ja toetuste saamine, arvestust ja kajastamist.

ARVESTUSPÕHIMÕTTED SPETSIIFILISTES VALDKONDADES

Tasud ühingu liikmetelt

12. Ühingu liikmetelt saadud liikmemaksude ning muude tasude arvestusel tuleb lähtuda järgmistest põhimõtetest:

- (a) liikme- ja sisseastumismaksud ning muud mitte-sihtotstarbelised tasud ühingu liikmetelt (näiteks korteriühistu liikmetelt kogutavad hooldustasud ja tasud üldkulude katteks), kajastatakse tuluna perioodis, mille eest need on tasutud;
- (b) sihtotstarbelised tasud ühingu liikmetelt (näiteks korteriühistu liikmete poolt makstavad tasud remontideks) kajastatakse tuluna siis kui tasu on laekunud või selle laekumine on praktiliselt kindel ja tasuga kaasnevad tingimused on täidetud (näiteks saadud tasud remontideks kajastatakse tuluna siis kui remont on teostatud).

13. Ühingu liikmetelt saadavaid tasusid ei kajastata tuluna enne, kui tasu on laekunud või selle laekumine on praktiliselt kindel ja kui tasuga kaasnevad tingimused on täidetud. Juhul kui tasu laekumine on ebakindel, kajastatakse tasu tuluna laekumise hetkel või hiljem (juhul kui tegemist on ettemaksega järgimiste perioodide eest).

Näide – ühingu liikmetelt saadud tasude kajastamine

Mitte-sihtotstarbeliste tasude kajastamine:

- (a) 2013. a lõpus laekub aiandusühistule liikmemaks 2014. a eest. 2013. a aruandes kajastatakse sellist liikmemaksu bilansis saadud ettemaksuna (passivas) ning see kajastatakse tuluna 2014. a jooksul.
- (b) 2013. a lõpuks on ühel korteriühistu liikmel tasumata osa 2013. a hooldustasust, summas 200 eurot. Eeldusel, et tasu laekumine pärast bilansipäeva on väga tõenäoline, kajastab korteriühistu oma bilansis tekkepõhist nõuet oma liikme vastu tasumata hooldustasu osas ning kajastab selle ühtlasi 2013. a tuluna.

Sihtotstarbeliste tasude kajastamine:

- (a) Korteriühistule laekuvad remonditasud kajastatakse tuluna perioodis, mil toimub nende arvelt remontide tegemine. Kuni tuluna kajastamiseni hetkeni kajastatakse laekunud tasusid ja vahendeid bilansis (passivas) tulevaste perioodide tuluna.

14. Juhul kui liikmemaks annab liikmetele täiendavaid soodustusi (näiteks võimalus osta mittetulundusühingult teatud teenuseid soodsama hinna eest), kajastatakse see tuluna soodustuste kasutamise eeldatava perioodi jooksul.

Saadud annetused ja toetused

15. Saadud annetuste ja toetuste (sh korjandustest saadud vara ja sihtotstarbeliste laekumiste) arvestusel tuleb lähtuda järgmistest põhimõtetest:

- (a) mitte-sihtotstarbelised annetused ja toetused kajastatakse tuluna hetkel, mil annetus/toetus on laekunud või selle laekumine on praktiliselt kindel (võttes vajadusel arvesse perioodi, mille eest need on tasutud);
- (b) sihtotstarbelised annetused ja toetused (sh mitterahalised annetused ja toetused) kajastatakse lähtudes juhendis RTJ 12 kirjeldatud sihtfinantseerimise arvestuse

põhimõtetest (s.o kajastatakse tuluna siis kui annetus/toetus on laekunud või selle laekumine on praktiliselt kindel ja annetuse/toetusega kaasnevad tingimused on täidetud; varade soetamiseks saadud sihtotstarbeliste annetuste ja toetuste kajastamiseks võib alternatiivselt kasutada ka juhendis RTJ 12 kirjeldatud netomeetodit; valitud meetodit tuleb rakendada järjepidevalt); ja
(c) annetusi ja toetusi, mis on oma olemuselt sissemaksed mittetulundusühingu või sihtasutuse põhikapitali, ei kajastata tuluna tulude ja kulude aruandes, vaid kajastatakse netovara muutusena bilansis ja netovara muutuste aruandes.

16. Annetust või toetust, mis on küll mõeldud kasutamiseks teatud kindlas valdkonnas, kuid ei ole otseselt seotud ühegi konkreetse projekti finantseerimisega (näiteks riigieelarvest saadavad mitte-sihtotstarbelised vahendid), ei loeta sihtotstarbeliseks annetuseks. Vastavalt paragrahvile 15(a) kajastatakse selliseid annetusi ja toetusi tuluna hetkel, mil annetus/toetus on laekunud või selle laekumine on praktiliselt kindel.

17. Teatud annetused ja toetused võivad oma olemuselt olla sarnased sissemaksetele mittetulundusühingu või sihtasutuse põhikapitali (osa- või sihtkapitali), isegi juhul, kui neid ei ole juriidiliselt vastavalt vormistatud. Selliseid annetusi ja toetusi iseloomustab sageli asjaolu, et nende kasutamisele on sätestatud püsivad piirangud (st neid ei saa kulutada, kuigi enamasti võib investeerida). Samuti loetakse mitterahalisteks sissemakseteks mittetulundusühingu või sihtasutuse põhikapitali vastavatele isikutele tasuta üle antud varasid, mis moodustavad olulise osa isiku põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks vajalikust varast. Vastavalt paragrahvile 15(c) ei kajastata selliseid annetusi ja toetusi tuluna tulude ja kulude aruandes, vaid kajastatakse netovara muutusena bilansis ja netovara muutuste aruandes.

Näide – saadud annetuste ja toetuste kajastamine

Alljärgnevalt on toodud näiteid paragrahvis 15 kirjeldatud põhimõtete rakendamise kohta.

Mitte-sihtotstarbeliste annetuste ja toetuste kajastamine

- a) Mittetulundusühingule (näiteks kirikule) laekunud annetus, mille kasutamine on mittetulundusühingu juhtkonna otsustada, kajastatakse tuluna laekumise hetkel.
- b) Riigieelarvest finantseeritava sihtasutuse eelarvetulud, juhul, kui nende kasutamiseks ei ole sätestatud spetsiifilisi tingimusi (st need ei ole seotud konkreetsete varaobjektide või projektide finantseerimisega ega ole antud konkreetse ajavahemiku kulude katteks), kajastatakse tuluna hetkel, mil see on laekunud või selle laekumine on praktiliselt kindel.
- c) Kogudusele korjandusest laekunud vara kajastatakse tuluna selle laekumise hetkel.

Sihtotstarbeliste annetuste ja toetuste kajastamine

- a) Sihtasutusele konkreetsete stipendiumite jagamiseks laekunud toetused kajastatakse tuluna samal perioodil, kui tehakse otsus vastavate stipendiumite

väljamaksmiseks (samal hetkel kajastatakse väljamakstavad stipendiumid kuluna). Selle hetkeni kajastatakse laekunud toetust bilansis kui tulevaste perioodide tulu annetustest.

- b) Mittetulundusühingule arvuti soetamiseks laekunud raha kajastatakse laekumisel kohustusena (tulevaste perioodide tuluna). Arvuti soetamisel kajastatakse annetus kas koheselt tuluna (kui ettevõtte on valinud arvestusmeetodiks paragrahvis 15 (b) kirjeldatud üldmeetodi) või arvatakse annetus maha arvuti soetusmaksumusest (kui ettevõtte on valinud arvestusmeetodiks paragrahvis 15 (b) kirjeldatud netomeetodi).

Annetuste ja toetuste kajastamine, mille kasutamisele on sätestatud püsivad piirangud ja mis on oma olemuselt sissemaksed mittetulundusühingu või sihtasutuse põhikapitali

- a) Sihtasutuse juurde loodud allfondi tehakse annetus, mida ei tohi otseselt toetusena välja maksta, küll aga makstakse iga-aastaselt toetustena välja nimetatud annetuse investeerimisel teenitud tulud. Sellist annetust ei kajastata tuluna tulude ja kulude aruandes, vaid näidatakse netovara suurendamisena netovara muutuste aruandes (analoogiliselt sissemaksetele sihtasutuse sihtkapitali). Allfondi vahendite investeerimisel teenitud tulu ning nende väljamaksmisel tekkiv kulu kajastatakse tulude ja kulude aruandes.
- b) Kohalik omavalitsus on asutanud sihtasutusena haigla, mis tegutseb kohalikule omavalitsusele kuuluvas hoones. Kohalik omavalitsus teeb otsuse anda haiglahoone tasuta haiglale üle. Tehingut kajastatakse sissemaksena haigla sihtkapitali, kuna haiglahoone moodustab olulise osa haigla põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks vajalikust varast.

Jagatavad toetused ja annetused

18. Jagatavad toetused ja annetused (sh jagatavad stipendiumid) tuleb kajastada tekkepõhiselt kohustuse ja kuluna hetkel, kui on tehtud otsus nende väljamaksmise kohta. Väljamaksmisel vastav kohustus kustutatakse.

Teenuste ja maksete vahendamine

19. Teatud mittetulundusühingud või sihtasutused võivad tegeleda teenuste või maksete (sh laenude) vahendamisega oma liikmetele või kolmandatele osapooltele. Näiteks korteriühistu võib vahendada kommunaalmakseid teenuse osutaja (näiteks vee- või energiaettevõtte) ja korteriomanike vahel. Samuti võib mõni mittetulundusühing korjata liikmetelt raha oma liikmete (mitte ühingu) ürituste läbiviimiseks. Sihtasutus võib laenata edasi talle laenatud vahendeid. Juhul kui mittetulundusühing või sihtasutus ei kanna teenuste ja maksete vahendamisega kaasnevaid riske ega hüvesid (näiteks krediidiriski teenuse lõpptarbija ees), ei kajasta mittetulundusühing või sihtasutus makstud summasid oma kuluna ega saadud summasid oma tuluna, vaid neid kajastatakse vastavalt nõude ja kohustusena. Tulude ja kulude aruandes kajastatakse vajadusel ainult vahendamisest teenitud netotulu või tekkinud netokulu.

KAJASTAMINE PÕHIARUANNETES

Bilanss

20. Mittetulundusühingud ja sihtasutused lähtuvad raamatupidamise seaduse lisas 1 toodud bilansiskeemist, esitades vajadusel lisades täiendavaid alakirjeid ja täpsustades olemasolevate kirjete nimetusi. Bilansikirjeid, mis ei ole asjakohased ühingu või asutuse finantsseisundi kajastamiseks, ei ole vaja esitada.

21. Mittetulundusühingute ja sihtasutuste bilanssides võib osutada otstarbekaks näiteks järgmiste (ala)kirjete lisamine:

(a) varade osas:

- (i) “Nõuded liikmete vastu” (ühingu või asutuse liikmetelt laekumata summad liikmemaksu ja muude tasude osas);
- (ii) “Laekumata annetused ja toetused” (nõue tekkepõhiselt kajastatud, kuid bilansipäevaks veel laekumata annetuste osas);

(b) kohustuste osas:

- (i) “Väljamaksmata annetused ja toetused” (annetused, toetused ja stipendiumid, mille suhtes on langetatud otsus nende jagamise kohta, kuid mida ei ole bilansipäevaks veel välja makstud);
- (ii) “Tulevaste perioodide tulu sihtotstarbelistest toetustest” (saadud, kuid bilansipäevaks veel tulus kajastamata tasud, toetused ja annetused; näiteks laekunud, kuid veel kasutamata remonditasud).

22. Mittetulundusühingu või sihtasutuse bilansis kasutatakse mõiste “omakapital” asemel üldjuhul mõistet “netovara”, mis koosneb tavaliselt muuhulgas järgmistest kirjetest:

- (a) osakapital (näiteks korteriühistus) või sihtkapital (sihtasutuses), mis võib jaguneda omakorda näiteks allfondideks (sihtasutuse puhul);
- (b) reservid, juhul, kui neid on moodustatud (püsivate piirangutega netovara, mida ei ole võimalik välja jagada);
- (c) eelmiste perioodide akumulieeritud tulem;
- (d) aruandeperioodi tulem.

Tulude ja kulude aruanne

23. Tulude ja kulude aruande koostamisel on soovitatav lähtuda käesoleva juhendi lisas toodud skeemist. Aastaruande lisades võib skeemis esitatud kirjete nimetusi võib täpsustada, samuti võib lisada täiendavaid kirjeid või kirjete alaliigendusi, kui see tuleb kasuks tulude ja kulude aruande informatiivsusele ja loetavusele.

Rahavoogude aruanne

24. Rahavoogude aruandes kajastatakse mittetulundusühingu või sihtasutuse aruandeperioodi laekumisi ja väljamakseid, rühmitatuna vastavalt nende eesmärgile põhitegevuse, investeerimistegevuse ja finantseerimistegevuse rahavoogudeks.

25. Mittetulundusühingu või sihtasutuse põhitegevuse rahavoogudeks loetakse tema põhikirjaliste eesmärkide teostamise käigus tekkinud rahavoogusid. Põhitegevuse rahavoogusid on soovitatav kajastada otsemeetodil (näiteks “Laekunud toetused”,

“Väljamaksed annetusteks ja toetusteks” jne). Näiteid investeerimis- ja finantseerimistegevusest on toodud juhendis RTJ 2.

Netovara muutuste aruanne

26. Netovara muutuste aruandes kajastatakse aruandeperioodil toimunud muutusi kõikides mittetulundusühingu või sihtasutuse netovara kirjetes, lähtudes juhendis RTJ 2 kirjeldatud põhimõtetest omakapitali muutuste aruande kohta. Netovara muutuste aruandes näidatakse eraldi selliseid mittetulundusühingule või sihtasutusele tehtud annetusi ja toetusi, mida vastavalt paragrahvile 15(c) ei ole kajastatud tuluna tulude ja kulude aruandes, kuna nende kasutamisele on sätestatud püsivad piirangud (näiteks allfondide moodustamine sihtasutuses).

JÕUSTUMINE

27. *Käesoleva Raamatupidamise Toimkonna juhendi rakendamine on kohustuslik raamatupidamise aastaaruannetele, mida koostatakse 1.01.2013 ja hiljem algavate aruandeperioodide kohta. Käesolevat Raamatupidamise Toimkonna juhendit võib rakendada vabatahtlikult raamatupidamise aastaaruannetele, mida koostatakse enne 1.01.2013 algavate aruandeperioodide kohta. Juhul kui ettevõtte soovib rakendada käesolevat juhendit ennetähtaegselt aastaaruannetele, mida koostatakse enne 1.01.2013 algavate aruandeperioodide kohta, peab ta samaaegselt rakendama ka kõiki teisi 1.01.2013 jõustuvaid uusi või muudetud Raamatupidamise Toimkonna juhendeid.*

28. Kuni käesoleva juhendi rakendamiseni tuleb järgida juhendi RTJ 14 eelmist versiooni (RTL 2007, 16, 257).

VÕRDLUSSME IFRS-IGA

29. SME IFRS ei reguleeri eraldi mittetulundusühingute ja sihtasutuste arvestust ega aruandlust. Juhendis RTJ 14 sätestatud põhimõtted on kooskõlas SME IFRSi üldiste põhimõtetega, välja arvatud varade sihtfinantseerimine, mille puhul SME IFRS ei paku võimalust kajastada sihtfinantseerimist netomeetodil.

LISA – TULUDE JA KULUDE ARUANDE KIRJETE SELGITUS

Sõltuvalt konkreetse mittetulundusühingu või sihtasutuse tegevuse spetsiifikast võib osutada vajalikuks aastaaruande lisades teatud kirjete nimetusi või sisu muuta või lisada täiendavaid kirjeid või kirjete alaliigendusi, eeldusel, et see tuleb kasuks aruande informatiivsusele ja loetavusele.

Kirjeid, mis ei ole asjakohased ühingu või asutuse tulemuse kajastamiseks ei ole vaja esitada. Kirjete alaliigendused (tähistatud tabelis tähtedega) esitatakse lisades.

Tulud

Liikmetelt saadud tasud	Ühingu liikmetelt regulaarselt saadavad tasud
(a) liikmemaksud ja muud mitte-sihtotstarbelised tasud	Ühingu liikmetelt aruandeperioodi eest saadud liikme- ja sisseastumismaksud ja muud mitte-sihtotstarbelised tasud (näit. korteriühistu hooldustasud)
(b) sihtotstarbelised tasud	Ühingu liikmetelt konkreetsete varade soetamiseks või projektide finantseerimiseks saadud ja aruandeperioodi tuluna kajastatud summad (näiteks korteriühistu poolt saadud aruandeperioodi tuluna kajastatud remonditasud)
Annetused ja toetused	Aruandeperioodil tuluna kajastatud annetused ja toetused (sh riigieelarvest saadud vahendid), välja arvatud liikmetelt regulaarselt saadavad tasud
(a) mitte-sihtotstarbelised annetused ja toetused	Sihtotstarbeliste piiranguteta annetused ja toetused
(b) sihtotstarbelised annetused ja toetused	Sihtotstarbeliste piirangutega seotud annetused ja toetused
Netotulu finantsinvesteeringutelt	Finantsinvesteeringutelt teenitud netotulu, juhul, kui investeerimine kuulub raamatupidamiskohustuslase põhitegevuse hulka (näiteks sihtasutuse puhul, kes investeerib annetatud vahendeid ja maksab saadud tulu välja toetustena). Tulu arvestatakse vastavalt juhendile RTJ 3 (sh kasum (kahjum) finantsinvesteeringute müügist; intressi- ja dividenditulud; kasumid (kahjumid) ümberhindlustest õiglasele väärtusele). Tulu täpsem jaotus tulu liikide ja investeeringute kaupa avalikustatakse aruande lisades.
Tulu ettevõtlusest	Aruandeperioodil toodete, kaupade ja teenuste müügist ja vahendamisest saadud tulu. Juhul kui ettevõtlus on raamatupidamiskohustuslase jaoks kõrvaltegevus, võib ettevõtlusega seotud tulusid ja kulusid kajastada netosummana. Ettevõtlusega seotud tulude ja kulude täpsem jaotus avalikustatakse aruande lisades.
Muud tulud	Muud ebaregulaarselt tekkivad tulud, sh kasum materiaalse põhivara müügist; saadud trahvid ja viivised

Kulud

Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	Selliste projektidega otseselt seotud kulud, mida on finantseeritud kas sihtotstarbeliste ühingu liikmetelt saadud tasudega või muude sihtotstarbeliste annetuste ja toetustega (näiteks korteriühistu poolt remondivahenditest teostatud remontidega kaasnevad kulud)
Jagatud annetused ja toetused	Aruandeperioodil kuluna kajastatud jagatud annetused, toetused ja stipendiumid
Mitmesugused tegevuskulud	Administratiivsetel ja muudel eesmärkidel tehtud tegevuskulud (näiteks raamatupidamisteenuste kulu, konsultatsioonikulud, kantseleikulud, hoolduskulud, reklaamikulud, kindlustus, asutamise- ja uurimiskulud, eraldiste moodustamisega seotud kulud, ebatöenäoliste nõuete allahindluskulu jne)
Tööjõu kulud	
a) palgakulu	Aruandeperioodi eest arvestatud palgad, preemiad, puhkusetasud ja muud rahalised ja mitterahalised kompensatsioonid töövõtjatele, sõltumata sellest, kas need on välja makstud või mitte
b) sotsiaalmaksud	Eelneval alakirjel loetletud tasudelt arvestatud sotsiaalmaks ja ettevõtte poolt tasutav töötuskindlustusmaks
Põhivara kulum ja väärtuse langus	Materiaalselt ja immateriaalselt põhivaralt arvestatud amortisatsioonikulu ja väärtuse langusest (allahindlustest ja/või mahakandmistest) tekkinud kulu
Muud kulud	Muud ebaregulaarselt tekkivad kulud, sh kahjum materiaalse põhivara müügist; makstud trahvid ja viivised
Põhitegevuse tulem	
Kasum (kahjum) tütar- ja sidusettevõtetelt	Kasum (kahjum) tütar- ja sidusettevõtete müügist või allahindlusest ning kapitaliosaluse meetodil arvestatud kasum/kahjum
Kasum (kahjum) finantsinvesteeringutelt	Kasumid (kahjumid) pika- ja lühiajalistelt finantsinvesteeringutelt, sh müügist ja ümberhindlustest õiglasele väärtusele.
Intressikulud	Intressikulud laenudelt, võlakirjadelt, kapitalirendilepingutelt ja muudelt intressikandvatelt võlakohustustelt
Muud finantstulud ja -kulud	Kasum (kahjum) finantseerimis- ja investeerimistegevusega seotud välisvaluutas fikseeritud nõuete ja kohustuste (näiteks antud ja saadud laenu) valuutakursside muutustest, intressitulud ja muud finantstulud ja -kulud, mis ei ole seotud tütar- ja sidusettevõtetega ning muude finantsinvesteeringutega

Aruandeaasta tulem